

ТРАНСФОРМАЦІЯ СИСТЕМИ ОБЛІКУ ДО СУЧАСНИХ ПОТРЕБ МЕНЕДЖМЕНТУ

Сучасний світ переживає складний період радикальних трансформацій, неоднозначних за своїми наслідками, які торкаються основ економічних систем різного рівня, що проявляються в зниженні їх системної стійкості і супроводжуються кризовими явищами. За таких умов, відбувається формування нового типу суспільства – інформаційного.

Загальна тенденція використання інформаційних технологій зумовлює перехід від традиційної до нової інформаційної економіки з формуванням глобальної ІТ-інфраструктури. Сучасні користувачі все більше і більше потребують он-лайн інформації в тому числі фінансово-облікової. Бізнес змінює традиційну і основну функцію бухгалтерів в організаціях ведення обліку та звітності. Разом з тим спостерігається системна, методологічна криза бухгалтерського обліку, оскільки наука бухгалтерський облік не володіє об'єктивною теорією і методологією, яка була б адекватною вимогам сучасності. Це зумовлює необхідність перегляду його теоретичних та методологічних цінностей, конструкцій, що поступово втрачають свою значимість. Бухгалтерський облік повинен адекватно відображати всі існуючі процеси і явища, що відбуваються на підприємстві, тому виникає необхідність приведення його теорії та методології до вимог інформаційної економіки.

На жаль, принципово нових концепцій бухгалтерського обліку досі немає. Зміна вектору теоретичних досліджень на Заході з нормативних на позитивні (управлінський облік, стратегічний облік) не сприяла створенню інноваційних базових теорій бухгалтерського обліку, оскільки ці дослідження проводяться в межах існуючої парадигми.

У свою чергу, вітчизняна облікова думка значною мірою перебуває під впливом теоретичних основ радянського бухгалтерського обліку (предмет, вісім елементів методу тощо) і продукує переважно неконструктивні теоретичні твердження нормативного характеру.

У межах існуючої парадигми вирішити проблеми актуальності облікової інформації неможливо. Тому є побоювання, що у XXI столітті бухгалтерський облік остаточно втратить своє значення для управління і буде орієнтованим винятково на забезпечення податкових розрахунків.

Проте, навіть у цьому випадку, це ще не означатиме зникнення потреби в економічній інформації про діяльність суб'єктів господарювання. Більше того, з цього приводу П. Друкер зазначав, що у XXI столітті критично важливим є не розвиток інформаційних технологій, а радикальна зміна традиційної інформаційної системи - бухгалтерського обліку[1].

Виклики які слід вирішити в рамках трансформації системи бухгалтерського обліку, це задоволення сучасних потреб менеджменту.

Інформатизація сучасної економіки і суспільства в цілому вимагає перегляду традиційних підходів до управління підприємством. Відповідно завданнями обліку є надання інформації, яка спрямована на прийняття управлінських рішень за напрямками:

- 1) адаптація компанії до зовнішнього середовища;
- 2) інтеграція внутрішнього середовища компанії.

Як відмічає Кузнецова С.А. складовими розвитку бухгалтерського обліку в управлінні економічними суб'єктами в Україні повинні бути [2]:

- оцінка майбутніх витрат і прийняття управлінських рішень;
- бухгалтерський облік в управлінні вартістю економічного суб'єкту;
- збалансована система показників у стратегічному управлінні економічним суб'єктом;
- бухгалтерський облік при прийнятті екологічних рішень;
- бухгалтерський облік при прийнятті соціальних рішень;

- бухгалтерський облік в управлінні ризиками економічного убі'єкта;
- якість облікової інформації та бухгалтерського обліку.

У свою чергу ефективність бухгалтерської управлінської звітності доцільно розглядати з позиції спроможності формування якісного інформаційного забезпечення користувачів при прийнятті управлінських рішень.

Сучасний бухгалтер-професіонал має справу не тільки з веденням бухгалтерських записів. Він, як правило, зацікавлений у встановленні зв'язків між фінансовими результатами і тими подіями, які призвели до таких результатів.

Обліковець постійно вивчає альтернативні шляхи ведення справи і повинен використовувати свій досвід для допомоги керівництву та власникам, підприємствам у виборі найкращого варіанту дій.

Слід звернути увагу на проблему підвищення якості викладання що є нагальною для усіх ВНЗ України. Ситуація з дисциплінами спеціальності «Облік і оподаткування» ускладнюється тим, що їх інформаційний контент оновлюється щодня, оскільки спирається на законодавчу базу, а відтак елементи методичних комплексів застарівають, не встигши дійти до друкарні. Звідси, якість викладання за спеціальністю «Облік і оподаткування» повинна ґрунтуватися на «in-time» - парадигмі – донесення інформації до студентів своєчасно та максимально наближено до реальних умов.

У формуванні практичних компетенцій фахівців спеціальності «Облік і оподаткування» чільне місце належить дисципліні «Облік і звітність в оподаткуванні», що на сьогодні є однією з основних профільних дисциплін для підготовки бакалаврів за фаховим спрямуванням «Облік і оподаткування». Важливість ґрунтовних знань з організації обліку і звітності в оподаткуванні для облікових працівників не викликає сумнівів. Адже жорсткий контроль з боку держави за правильністю обчислення, сплати і звітності щодо податків, зборів спонукає господарюючих суб'єктів чітко дотримуватись вимог ведення обліку і складання звітності в оподаткуванні, встановлених податковим законодавством.

Більшість податкових декларацій платники податків (податкові агенти) подають лише в електронній формі, тому підготовка висококваліфікованих кадрів, зокрема фахівців із спеціальності «Облік і оподаткування» потребує використання у навчальному процесі сучасних інформаційних технологій.

Для забезпечення формування системних та поглиблених професійних компетенцій з питань оподаткування, як вагової складової підготовки фахівців спеціальності "Облік і оподаткування" та розширення вибору їх професійних свобод, вважаємо за необхідним запровадити (відновити) в освітній процес:

Ø запровадити спеціалізовані програмні продукти для формування та подання податкової звітності

Ø запровадити інтерактивні технології, які на сучасному етапі стають новим освітнім стандартом Smart-освіта, smart-education. Особливість smart-education полягає: в доступності знань, швидкому оновленні освітнього контенту, оцінки змін і компетенцій (вебінари, відкриті онлайн ресурси), впровадженні інструментів самодіагностики; пришвидшувати вливання майбутніх випусників у бізнес-середовище, яке постійно змінюється та рухається, трансформації студента із пасивного споживача знань в активного співучасника освітнього процесу, підвищенні інноваційної продуктивності викладача.

Використання окреслених припущень дозволяє побудувати загальну інтегровану систему бухгалтерського обліку, яка ґрунтується на потребах суспільства, менеджменту усіх рівнів, враховує певну ризиковість і нестабільність розвитку та ускладнення систем на макрорівні (соціальних, політичних, фінансових, інформаційних), що є притаманним сучасному світу, та природні еґоїстичні властивості власників бізнесу та менеджерів компаній.

1. Друкер Питер. *Задачі менеджмента в XXI веке.: Пер. с англ. / Питер Друкер : – М.: Издательский дом «Вильямс», 2004.– 272 с.* 2. *Трансформаційні перетворення*

обліково-аналітичного забезпечення управління в умовах євроінтеграційних процесів : зб. матеріалів IV Міжнар. наук.-практ. конф., присвяченої 110-річчю ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана» та 20-річчю Федерації професійних бухгалтерів і аудиторів України // Кузнецова С.А. Бухгалтерський облік майбутнього: теорія хаосу та інформаційна асиметрія. — К. : КНЕУ, 2016. С.60-63

Селюченко Н. Є.

Національний університет «Львівська політехніка»

ВІТЧИЗНЯНІ УНІВЕРСИТЕТИ ЯК ЦЕНТРИ ФОРМУВАННЯ СТАРТАПІВ

Успіхів у подоланні соціально-економічних проблем та розвитку інноваційної економіки в Україні можна досягти насамперед шляхом використання креативного потенціалу молодих людей. Наразі свою креативність українці можуть якнайповніше реалізувати в ІТ-сфері. Сьогодні цю сферу часто називають локомотивом вітчизняної економіки: створює близько 4 % ВВП; за обсягами експорту займає третє місце; налічує близько 100 тисяч працівників; щорічний приріст спеціалістів сягає в середньому 15 %. Разом з тим, більшість працівників цієї галузі є сировиною для іноземних продуктів, оскільки виконують завдання на умовах аутсорсингу [1; 2].

Сучасні світові тенденції відображають суттєві зміни на ринку праці: компанії починають активно використовувати технології штучного інтелекту, через що частина співробітників втрачає роботу; у США, Індії уже формується негативна тенденція щодо скорочення працівників у сфері ІТ. У конкуренції зі штучним інтелектом основними перевагами людини виступають естетичне чуття та креативність. Тому модель технічної освіти STEM (наука, технології, інжиніринг та математика) поступово замінюють на систему STEAM (А – “art” – мистецтво) [1].

Одним з напрямів покращання якості вітчизняної освіти є орієнтація на розвиток та використання творчих здібностей університетської молоді. Ефективним вирішенням цієї проблеми є участь у стартапах. Сьогодні в Україні налічують майже 2000 стартапів, і їхня кількість постійно зростає. За останні п'ять років українським стартапам вдалося залучити понад 400 млн доларів [3]. За розрахунками голови ГО «Платформа інноваційного партнерства» (УЕР) Андрія Заїкіна, з понад 350-ти тисячі молодих людей, які щорічно завершують навчання в українських вишах, більше 30-ти тис. можуть мати схильність до підприємництва, а 750 з них – запропонувати власні стартапи. З метою реалізації такого потенціалу студентської молоді 12 березня 2018 року керівники МОН та УЕР підписали Меморандумом про співробітництво та взаємодію, яким передбачено розвиток мережі бізнес-інкубаторів у вітчизняних вишах. Сьогодні бізнес-інкубатори УЕР уже працюють у 10 вишах України. Долучитися до проекту планують ще 10-15 університетів. Фахівці стверджують, що за активної підтримки міністерства освіти, адміністрації вишів, викладачів та студентів, а також розвитку інфраструктури у найближчі 2-3 роки вітчизняні університети можуть стати центрами формування стартапів [4; 5].

1. Хочу бути айтішником і заробляти \$2 тис. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

https://espresso.tv/article/2017/11/22/chomu_vam_ne_potribna_it_osvita_prynaymni_tradyciy_na_tekhnichna. 2. Селяни без майбутнього, або Як ІТ врятує агросектор [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/publications/2018/02/7/633808/>

3. Українські стартапи за п'ять років мають \$400 млн. [Електронний ресурс]. –